

09.10.2024

Ärende/10

§ 208

Ledamoten Amanda Pasanens motion om att säkerställa Helsingfors djurräddningsenhets verksamhet

HEL 2024-004642 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 27.03.2024 Pasanen Amanda Helsingin eläinpelastusyksikön toiminta on turvattava

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Den som väckt motionen

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Amanda Pasanen och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors djurräddningsenhets verksamhet inte ska läggas ner och att staden även i fortsättningen ska trygga finansieringen av transport av skadade och vilda djur till Högholmens Vilddjursjukhus. Motionen finns som bilaga 1.

Djurräddningsenhetens verksamhet har inte avslutats eller avvecklats. Helsingfors stads räddningsverk bedriver sin verksamhet i enlighet med den riksomfattande verksamhetsmodellen och koncentrerar sig på räddningsväsendets lagstadgade uppgifter utifrån Nödcentralens riskanalys. Djurräddningsenheten tillkallas i situationer där objektet är hus-

09.10.2024

Ärende/10

och produktionsdjur samt vilda djur, om situationen förorsakar fara för människor eller stör samhällets verksamhet. Dessutom har djurräddningsenhetens telefontjänst överförts till Högholmen, där utbildade djurskötare tar emot samtalen.

Bakgrund

Djurräddningsenheten inrättades i Helsingfors räddningsverk när staden beredde sig på den första fågelinfluensavågen. Efter inrättandet beslutade staden att utvidga enhetens verksamhet till att även ta hand om andra djurräddningsuppdrag. Samtidigt inrättades i förarens telefon en rådgivningstjänst för stadsborna.

Under årens lopp utvidgades och fördjupades verksamheten avsevärt jämfört med vad staden hade planerat och hur mycket staden hade tilldelat resurser. Dessutom visade det sig att telefontjänsten blev väldigt belastande när antalet dagliga telefonsamtal ökade varje år. Det visade sig också att rådgivningen förutsatte kännedom om vilda djur. För de resurser som hade tilldelats djurräddningsenheten före ändringen finns det numera mer kritiska behov inom sådana funktioner som stöder räddningsverkets lagstadgade uppgifter och räddningsmännens arbets säkerhet.

Utmaningar med beredskap

Helsingfors invånarantal har ökat snabbt samtidigt som staden förtätats. Dessutom har både staden och dess befolkning förändrats kraftigt. Dels på grund av en kraftig befolkningstillväxt och byggande har beredskapen i Helsingfors inte lyckats svara på förändrade behov, och räddningsverksamhetens beredskap har uppvisat långvariga brister.

Räddningsverket har försökt svara på utmaningarna med beredskapen bland annat genom att bygga nya räddningsstationer och utveckla sin verksamhet i den komplexa stadsmiljön som ständigt förändras. Detta har inneburit ett ökat personalbehov i en situation då Finland har brist på räddningsmän på en riksomfattande nivå. En stor del av resurserna har riktats till lagstadgade uppgifter.

Lagstiftning

I och med välfärdsområdesreformen har finansieringen av räddningsväsendets tjänster överförts till staten från ingången av 2023, och därmed riktas finansieringen endast till lagstadgade tjänster. Utöver det har räddningsverket under 2024 tilldelats nya lagstadgade uppgifter, vilket orsakar nya utmaningar i en situation där det redan råder stor personalbrist.

09.10.2024

Ärende/10

Lagen om djurvälstånd (693/2023) fastställer att djurskyddsmyndigheterna omfattar Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, Tullen, kommunalveterinären och den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen samt polisen. Dessutom förpliktar lagen att var och en ska hjälpa vilda djur som är sjuka, skadade eller annars i hjälplöst tillstånd eller se till att djuret får lämplig vård.

Sammanfattning och slutsatser

På grund av de ovannämnda omständigheterna har social-, hälsovårds- och räddningssektorn inte möjlighet att fortsätta djurräddningsenhetens verksamhet i samma omfattning som tidigare. Räddningsverket håller inte på att avsluta enhetens verksamhet, utan den har övergått till en riksomfattande verksamhetsmodell och man eftersträvar att styra verksamheten i den riktning som avses i lagen.

Djurräddningsenheten tillkallas via Nödcentralen i situationer där objektet är hus- och produktionsdjur samt vilda djur, om situationen förorsakar fara för människor eller stör samhällets verksamhet.

Med den ändrade verksamhetsmodellen tryggas utförandet av de lagstadgade uppgifterna, tjänsternas regionala jämlikhet och stadsbornas likvärdiga behandling.

Konsekvensbedömning

I de riksomfattande strategiska målen för räddningsväsendet 2023–2026 som statsrådet fastställt är mål 1 att en likvärdig och högklassig servicenivå inom räddningsväsendet tillgodoses både regionalt och på riksnivå.

Räddningsverket koncentrerar sig på att utföra räddningsväsendets lagstadgade tjänster och på att producera brådskande akutvårdsservice. Genom ändringen av verksamheten har man strävat efter att trygga utförandet av de lagstadgade uppgifterna.

Så tryggas även likabehandlingen av människor och en jämlik tillgång till service både regionalt och på riksnivå, vilket kan ha en positiv inverkan på stadsbornas känsla av trygghet och således stadsbornas välbefinnande.

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Förslaget stämmer överens med utlåtandet.

Vid sammanträdet den 16 september 2024 återremitterade stadsstyrelsen svaret på ledamot Kauppilas hemställningskläm för ny beredning och förutsatte att verksamheten mellan Högholmens vilddjursjukhus och räddningsverket beskrivs mer detaljerat enligt den verkliga situa-

09.10.2024

Ärende/10

tionen. Stadsstyrelsen anser att en hållbar och långsiktig lösning för att ordna de nödvändiga funktionerna ska hittas i samband med beredningen av budgeten för 2025.

Enligt 30 kap. 11 § 4 mom. i förvaltningsstadgan behandlas i stadsfullmäktige svar på en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter. Stadsstyrelsens svar ska föreläggas stadsfullmäktige inom åtta månader från att motionen väckts.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 27.03.2024 Pasanen Amanda Helsingin eläinpelastusyksikön toiminta on turvattava

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Den som väckt motionen

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 30.09.2024 § 596

HEL 2024-004642 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

30.09.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään esittelijän perusteluissa sopivaan kohtaan:

09.10.2024

Ärende/10

"Kokouksessaan 16.9.2024 kaupunginhallitus palautti valtuutettu Kauppilan ponsivastauksen valmisteluun ja edellytti, että Korkeasaaren villieläinsairaalan ja pelastuslaitoksen välinen toiminta kuvataan täsmällisemmin todellisen tilanteen mukaan. Kaupunginhallitus katsoo, että toimintojen järjestämiseen tulee hakea pitkäaikaisesti kestävä ratkaisu vuoden 2025 talousarvion valmistelun yhteydessä."

Kannattaja: Minja Koskela

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

23.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 10.09.2024 § 192

HEL 2024-004642 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Amanda Pasasen ja 25 muun valtuutetun Helsingin eläinpelastusyksikön toimintaa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin eläinpelastusyksikön toimintaa ei tule ajaa alas. Lisäksi ehdotetaan, että kaupunki turvaa jatkossakin rahoituksen loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten kuljetuksiin Korkeasaaren villieläinsairaalaan.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että eläinpelastusyksikön toimintaa ei ole missään vaiheessa lopetettu tai toimintaa ajettu alas. Edelleen lautakunta toteaa, että Helsingin kaupungin pelastuslaitos toimii nykyisin valtakunnallisen toimintamallin mukaisesti, keskittyen pelastustoimen lakisääteisiin tehtäviin hätäkeskuksen tekemän riskinarvion perusteella. Eläinpelastusyksikkö hälytetään tilanteisiin, joissa kohteena ovat koti- ja tuotantoeläimet sekä villieläimet, mikäli tilanne aiheuttaa vaaraa ihmiselle tai haittaa yhteiskunnan toimintaa. Lisäksi eläinpelastusyksikön puhelinpalvelu on siirretty hoidettavaksi Korkeasaaren, jossa puheluihin vastaavat koulutetut eläinlääkärit.

09.10.2024

Ärende/10

Taustaa

Eläinpelastusyksikkö on perustettu aikanaan Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle varauduttaessa ensimmäiseen lintuinfluenssa-aaltoon. Perustamisen jälkeen yksikön toimintaa päätettiin laajentaa myös muiden eläinpelastustehtävien hoitamiseen. Samalla yksikön kuljettajan puhelimeen perustettiin neuvontapuhelin kaupunkilaisten käyttöön. Vuosien kuluessa toiminta laajeni ja syveni huomattavasti siitä, mitä alun perin oli suunniteltu ja resursoitu. Lisäksi puhelinpalvelu osoittautui erittäin kuormittavaksi päivittäisten puheluiden määrän kasvaessa vuosittain. Annetun neuvonnan havaittiin myös edellyttävän perehtyneisyyttä villieläimiin. Eläinpelastusyksikköön ennen muutosta sijoitetulle resursille on nykyisin kriittisempää tarvetta muissa toiminnoissa, jotka tukevat pelastuslaitoksen lakisääteisiä tehtäviä sekä pelastajien työturvallisuutta.

Toimintavalmiuden haasteet

Helsingin kaupunki ja väestö on kasvanut nopeasti sekä tiivistynyt ja muuttunut voimakkaasti. Osaltaan voimakkaan väestönkasvun ja rakentamisen takia Helsingin toimintavalmius ei ole pystynyt vastaamaan muuttuneisiin tarpeisiin ja pelastustoiminnan toimintavalmiudessa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Helsingin kaupungin pelastuslaitos on pyrkinyt vastaamaan toimintavalmiuden haasteisiin muun muassa rakentamalla uusia pelastusasemia ja kehittämällä toimintaansa kompleksisessa muuttuvassa kaupunkiympäristössä. Tämä on tarkoittanut lisääntyvää henkilöstötarvetta samaan aikaan, kun Suomessa on valtakunnallinen pula pelastajista. Resursseja on kohdistettu vahvasti lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.

Lainsäädäntö

Hyvinvointialueuudistuksen myötä pelastustoimen palvelujen rahoitus on siirtynyt vuoden 2023 alusta valtiolle, ja sen myötä rahoitus kohdistuu vain lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi vuoden 2024 aikana Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle on kohdistettu uusia lakisääteisiä tehtäviä, mikä aiheuttaa uusia haasteita jo ennestään vaikeassa henkilöstön saatavuustilanteessa.

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) määrittää eläinsuojeluviranomaisiksi Ruokaviraston, aluehallintoviraston, Tullin, kunnaneläinlääkärin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan sekä poliisin. Lisäksi laki velvoittaa jokaista auttamaan sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä tai huolehtimaan, että se saa asianmukaista hoitoa.

Yhteenveto ja johtopäätökset

09.10.2024

Ärende/10

Edellä mainituista seikoista johtuen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla ei mahdollisuutta jatkaa eläinpelastusyksikön toimintaa sellaisenaan, kuten se on aiemmin ollut. Samalla lautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin pelastuslaitos ole lopettamassa yksikön toimintaa, vaan se on siirtynyt valtakunnalliseen toimintamalliin ja toimintaa on pyritty ohjaamaan lain tarkoittamaan suuntaan.

Eläinpelastusyksikkö hälytetään Hätäkeskuksen kautta tilanteisiin, joissa kohteena ovat koti- ja tuotantoeläimet sekä villieläimet, mikäli tilanne aiheuttaa vaaraa ihmiselle tai haittaa yhteiskunnan toimintaa.

Toimintamallin muutoksella turvataan lakisääteisten tehtävien hoitaminen ja palvelujen alueellinen yhdenvertaisuus sekä kaupunkilaisten tasapuolinen kohtelu.

Vaikutusten arviointi

Valtioneuvoston vahvistaman pelastustoimen valtakunnallisen strategisen tavoitteen mukaan, pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos keskittyy pelastustoimen lakisääteisten palvelujen hoitamiseen sekä kiireellisen ensihoitopalvelun tuottamiseen. Toiminnanmuutoksella on pyritty turvaamaan lakisääteisten tehtävien hoitaminen.

Näin turvataan myös ihmisten tasapuolinen kohtelu ja palvelun yhdenvertainen saatavuus sekä alueellisesti että valtakunnallisesti, millä voi olla positiivisia vaikutuksia kaupunkilaisen kokemaan turvallisuuden tunteeseen ja tätä kautta kaupunkilaisen hyvinvointiin."

03.09.2024 Pöydälle

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Jari Korkiamäki, pelastuspäällikkö, puhelin: 09 310 30060
jari.korkiamaki(a)hel.fi
Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30100
marko.rostedt(a)hel.fi
Jani Pitkänen, pelastuskomentaja, puhelin: 09 310 30000
jani.pitkanen(a)hel.fi